

ת"פ 43264/09/14 - מדינת ישראל נגד יוסף כמיסה

בית משפט השלום בעכו

ת"פ 43264-09-14 מדינת ישראל נ' כמיסה
תיק חיצוני: 0-1320-20112-8118

בפני	כבוד השופט וויליאם חאמד
מאשימה:	מדינת ישראל
נגד	
נאשם:	יוסף כמיסה

החלטה

מבוא

בקשה לביטול כתב אישום מחמת פסול, לפי סעיף 149(3) לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב) תשמ"ב - 1982.

לנאשם מיוחסת בכתב האישום עבירה של איומים, לפי סעיף 192 לחוק העונשין, תשל"ז - 1977, שבוצעה לפי הנטען ביום 30.6.11, בכך שביום זה הוא איים על פקח אזורי בסיירת הירוקה, מר יחזקאל ריקליון, שהינו המתלונן בתיק.

טיעוני הצדדים

לטענת ב"כ הנאשם, לאחר שהמשטרה החליטה לסגור את תיק החקירה ולא להעמיד את הנאשם לדין בעילה של העדר ראיות מספיקות להעמדה לדין, שוב אין למשטרה הסמכות לפתוח בשנית את תיק החקירה ולהעמיד את הנאשם לדין. לטענתה, לאחר שהמתלונן או מי מטעמו הגישו ערר על ההחלטה הנ"ל לסגור את תיק החקירה, הגורם המוסמך לפי החוק לדון בערר זה ולהורות על חידוש החקירה או העמדת הנאשם לדין הינו הפרקליטות, זאת מכוח סעיף 64 לחסד"פ, והמשטרה אינה מוסכמת לעיין בשנית בהחלטתה לסגור את התיק ולדון בערר שהוגש ע"י המתלונן לשם כך. משהוגש כתב האישום בעקבות החלטה של המשטרה לפתוח את התיק מחדש, יש לראות את כתב האישום כזה שהוגש בחוסר סמכות ושלא כדין ודינו להתבטל. עוד נטען כי מי שהגיש את הערר אינו המתלונן עצמו אלא הממונים עליו שאין להם כל זיקה לאירוע נשוא כתב האישום, וכי לא נוספו ראיות חדשות לאחר סגירת תיק החקירה אשר הצדיקו חידוש החקירה וההליכים נגד הנאשם, ובנסיבות אלו יש לקבוע כי פתיחת התיק מחדש פוגעת באינטרס ההסתמכות של הנאשם אשר האמין כי החקירה נגדו הסתיימה והתיק נסגר, ולפתע מקבל הוא הודעה אשר מבטלת את ההחלטה הנ"ל ומביאה אותו להעמדה לדין.

לטענת המאשימה, המשטרה רשאית לעיין בשנית בהחלטתה לסגור את תיק החקירה, ולהורות על פתיחה מחדש של התיק אם מתקיימים נימוקים המצדיקים זאת וסמכות זו לא מותנית בהגשה או אי הגשה של הערר ע"י המתלונן, אלא שמדובר בהחלטה מנהלית שמטבעה ניתנת לשינוי ע"י הגורם שנתן החלטה זו, במקרים המתאימים.

דין והכרעה

כאמור, האירוע הנטען התרחש ביום 30.6.11. באותו יום הוגשה תלונה ע"י המתלונן במשטרה כנגד הנאשם. ביום 2.1.13 ניתנה החלטה של רכז חקירות בתחנת המשטרה מעלות תרשיחא (נספח א' לבקשה) לפיה הוחלט לא להעמיד את הנאשם לדין מאחר ולא נמצאו ראיות מספיקות לכך. ביום 28.1.13, שלח המתלונן לממונים עליו מכתב המודיע להם את ההחלטה הנ"ל של המשטרה ומבקש כי אלו יגישו ערר על ההחלטה (נספח ב' לבקשה). הממונה על המתלונן שלח ערר על ההחלטה הנ"ל וזאת ביום 3.2.13 (נספח ג' לבקשה), וביום 4.3.13 ניתנה החלטה של רכז החקירות בתחנת המשטרה הנ"ל לפיה הערר התקבל ותיק החקירה הועבר למאשימה לצורך החלטה על הגשת כתב אישום (נספח ד' לבקשה). כתב אישום הוגש ביום 4.9.14.

לאחר עיון בטיעוני הצדדים, מצאתי כי דין הבקשה להידחות.

זכותו של מתלונן להגיש ערר על החלטה של התביעה או של המשטרה שלא לחקור או לא להעמיד לדין מעוגנת בהוראת סעיף 64(א) לחסד"פ לפיה:

"על החלטה שלא לחקור או שלא להעמיד לדין, משום שאין בחקירה או במשפט

עניין לציבור, שלא נמצאו ראיות מספיקות או שנקבע שאין אשמה, רשאי

המתלונן לערור כלהלן: ...".

לפי ההוראה הנ"ל, על החלטה שלא לחקור או שלא להעמיד לדין אשר ניתנה ע"י גוף חוקר או תובע, יוגש ערר לפני פרקליט מחוז או פרקליט מפרקליטות המדינה שמונה למנהל תחום עררים או פרקליט בדרגה הקבועה בהוראה הנ"ל, ועל החלטה שניתנה ע"י פרקליט מחוז או פרקליט מפרקליטות המדינה, יוגש ערר לפני פרקליט המדינה, ועל החלטה של פרקליט המדינה או משנהו שלא להעמיד לדין וכן על החלטה על פרקליט מחוז או פרקליט מפרקליטות המדינה שלא להעמיד לדין בשל העדר עניין לציבור, לפני היועץ המשפטי לממשלה.

יחד עם זאת, סמכות גוף חוקר או התביעה לעיין בשנית בהחלטה שניתנה על ידם שלא לחקור או לא להעמיד לדין איננה מותנית בהגשת ערר ע"י המתלונן בתיק הרלבנטי. רשות מנהלית, לרבות המשטרה או התביעה, מוסמכת לעיין בשנית בהחלטה שניתנה על ידה כדין ולהגיע למסקנה אחרת המבטלת החלטה זו, במידה והאינטרס הציבורי מחייב בחינה מחודשת של אותה החלטה. לפי ההלכה, סמכות זו לא דורשת נימוקים מיוחדים או עובדות חדשות על מנת לקיים

אותה, אלא שהדבר נבחן לפי נסיבות העניין המסוים וטובת האינטרס הציבורי. הלכה זו נקבע ע"י ביהמ"ש העליון בבג"צ 844/86 דותן נ' היועץ המשפטי לממשלה (פד"י מ"א(3) 219) שם נקבע כי:

"אין חולק כי בחוק הנ"ל אין הוראה מפורשת כלשהי לפיה מותנית החלטתו של

תובע בעניין הגשת כתב אישום, בעקבות החלטה קודמת על סגירת התיק, בכך

שהוגש ערר או בתוצאותיו. סמכותו של מי שמטפל בחומר החקירה היא פועל יוצא

ממעמדו כתובע, המחוקק קבע אמתי התובע רשאי להחליט על סגירת תיק,

והחלטה זו - משמע השלילה של ההליכים - פותחת בפני אדם מוגדר, היינו

המתלונן, את הדרך להשיג על ההחלטה ולהביאה לדין חוזר... הטיפול והדין

של התובע בתיק חקירה שנסגר בעבר אינם מותנים... בכך שהוגש ערר, וגם אם

הוגש ערר וגם אם לא ניתן להגיש ערר, מסורות בידי התובע כל הסמכויות

שהוקנו לו בחוק לגבי הגשת אישומים ...

אם התנהלה חקירה ולא נתגלו ראיות מספיקות והתיק נסגר, אין פירושו של

דבר שאין לפתוח בחקירה מחדש או להגיש כתב אישום, אם, למשל, מתגלות

ראיות חדשות. לשם כך לא דרוש ערר, היינו הערר אינו תנאי לבדיקתו מחדש

של תיק חקירה...

זכות הערר נוצרה כדי לתת למתלונן אפשרות להעלות טענות נגד סגירת

ההליכים אשר בהם היה הוא הגורם הפותח. אין לה זיקה לזכותו ולסמכותו של

התובע לעיין מחדש בהחלטה שלו... בניגוד להחלטה קודמת בדבר סגירה..."

סמכותו של חוקר או תובע לעיין בשנית בהחלטה קודמת שלא לחקור או לא להעמיד לדין, אינה דורשת נימוקים מיוחדים או נסיבות חדשות. לעניין זה הורה ביהמ"ש העליון, בבג"צ 844/86, כי:

"כאשר המדובר באזרח שלא דבק עוול בכפו, אין בדרך כלל ליישם את הסמכות

לשינוי ההחלטה אלא בנסיבות מיוחדות כאמור. אולם, סייג כאמור בדבר קיומן

של נסיבות מיוחדות אינו סביר מקום בו מדובר בביצועה של עבירה ובפתיחת

הליכים בקשר אליה...

אם מתחייבת הערכה מחדש של העובדות, או אם נתגלו נתונים חדשים לרבות

לקחים חדשים המצדיקים עיון מחדש כאמור, או אפילו אם התוצאות של ההחלטה

הקודמת מחייבות בדיקה חוזרת, עלולות להיווצר נסיבות בהן תהיה פגיעה

בציבור בכללותו ולעיתים אף בביטחונו אם יראו את ההחלטה הקודמת בהכרעה,

המקפיאה את כוח ההחלטה של הרשות".

סמכות כאמור מוסדרת בהוראת סעיף 15 לחוק הפרשנות תשמ"א - 1981 לפיה:

"הסמכה להתקין תקנות או ליתן הוראת מנהל - משמעה גם הסמכה לתקן, לשנות, להתלות או לבטל בדרך שהותקנו התקנות או ניתנה ההוראה".

אימוץ הגישה לפיה סמכות המשטרה או התביעה לעיין בשנית בהחלטה לסגור תיק חקירה או לא להעמיד לדין מתקיימת אך במידה ולא מוגש ערר ע"י מתלונן, וכי הגשת ערר מבטלת סמכות זו ומחייבת כי בחינה מחודשת של החלטה כאמור תעשה ע"י פרקליט מחוז, פרקליט מדינה או היועץ המשפטי לממשלה, במסגרת הערר שהוגש, מביאה לתוצאה לא הגיונית ואף פוגעת באינטרס הציבורי שעניינו קיום הליך פלילי ומיצוי בירור אשמה.

בתיק ע"פ (ת"א) 545/98 דן ביהמ"ש המחוזי בערעור על החלטת בית משפט השלום אשר הורה על ביטול כתב אישום בנימוק כי זה הוגש לאחר שהמשטרה עיינה בשנית בהחלטתה לסגור את תיק החקירה והחליטה לפתוח את התיק מחדש וכתב אישום הוגש בהתאם, תוך שבימ"ש השלום קובע כי הדבר נעשה בחוסר סמכות והורה על ביטול כתב האישום. ביהמ"ש המחוזי אשר קיבל את ערעור המדינה ציין את סמכות המשטרה או התביעה לעיין בשנית בהחלטה קודמת ולהורות על חידוש חקירה או העמדה לדין בניגוד להחלטה קודמת כאמור. נקבע שם כי:

"אין זיקה בין זכות הערר של מתלונן והגשת ערר או תוצאותיו לבין היקף

סמכותו של תובע, וזה האחרון רשאי להורות על הגשת כתב אישום בניגוד

להחלטה קודמת שלו ובלבד שפעל בתום לב עפ"י חובתו המשפטית והציבורית.

לפיכך - ללא קשר עם מכתבו של המתלונן, רשאי היה הגוף המוסמך במשטרה

ובתביעה לשקול מחדש את הנושא להגיע למסקנה שונה...

לא יתכן כי הסמכות לשקול מחדש את ההחלטה תילקח מהמדינה בשל דרך פעולה

כזו או אחרת של מתלונן...

המשטרה רשאית הייתה גם לנהוג במכתב כפי שנהגה - דהיינו כפניה כלשהי,

לאו דווקא מכוח סעיף 64 לחוק, לשוב ולשקול את העניין...

המשטרה בהחלט רשאית הייתה להתחשב בפניה זו, לשקול את הדברים פעם

נוספת ולהגיע למסקנה שהגיעה...

אין גם ממש בקביעתו של ביהמ"ש קמא לפיה צריכות לקום נסיבות חדשת

ומיוחדות כדי שהחלטת רשות תשמר מקצה אל קצה.

אין כל דרישה בחוק לקיומן של נסיבות חדשות".

ראה לעניין זה גם פסק הדין בתיק ע"פ(ת"א) 70114/08 מ"י נ' בן מרדכי (פורסם בנבו) שם נקבע כי:

"הגוף החוקר שקל שנית עמדתו בעקבות הפניה אליו כפי שמוסמך היה

לעשות לולא הוגש הערר... והחליט לפתוח מחדש את התיק...

בנסיבות שבפנינו את פנייתה של המתלוננת ניתן לראות כזרז שהביא

לשיקול מחדש ולתוצאה של הגשת כתב אישום. אין למשיב זכות מוקנית

לכך שהתיק לא יפתח לאחר שנסגר וכי הנושא לא יבדק מחדש".

סוף דבר

אני דוחה את הבקשה לביטול כתב האישום.

קובע ישיבת הוכחות, לשמיעת פרשת התביעה, ליום 3/4/16 שעה 11:00.

המאשימה תזמן עדיה במסירה אישית.

הסנגורית תדאג להופעת הנאשם.

ניתנה היום, א' אדר א' תשע"ו, 10 פברואר 2016, בהעדר
הצדדים.